

Skildring av Värmland

Återutgivning av text från 1883

En gratis publikation från
e-boksbiblioteket.se

Skildring av Värmland

– Återutgivning

av text från 1883

av Carl Georg Starbäck

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-335-7

Copyright © 2017 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

I den här e-boken får du en historisk skildring av landskapet Värmland från år 1883.

Du får bland annat läsa spännande anekdoter om kungligheter som möter vanligt folk – och spöken samt en skildring av den värmländska naturen. Du får också läsa att invånarna är ”styfva och stolta”, ”raska, kraftfulla och beslutsamma” och ”svenskt allvarliga och redliga”.

Märkligt nog skildras den svenska naturen som om författaren åkt i ett flygplan – trots att det ännu inte var uppfunnet. Det var troligen härifrån som Selma Lagerlöf fick idén att låta Nils Holgersson skildra landet genom att flyga på en gås.

Den här e-boken publicerades på sajten e-boksbiblioteket.se i januari 2017.

Texten publicerades ursprungligen år 1883 i boken ”Små berättelser om märkliga orter i Sverige – Liten geografisk läsebok för barn och ungdom” med rubriken ”Wermland”. Författare till texten är Carl Georg Starbäck (1828–1885).

Inledning: Sverige – från ovan

1 Om vi besluta oss för att företaga en resa genom vårt fädernesland för att se och lära känna något litet af dess natur och folk samt folkets seder och bruk inom olika landskap, så blir första frågan, huru vi bäst skola ställa till det så att vi på en gång kunna få en öfersigt öfver det hela och vinna kännedom om de märkeligaste enskildheterna. Jernvägarne och ångbåtarne äro förträffliga fortskaffningsmedel, men hafva det emot sig, att vi dels icke skulle kunna komma till många orter, dit vi nödvändig vilja, dels föra de oss antingen för fort eller ock blott utefter stränderna af det landskap, hvari vi för tillfället befinna oss. Att i våra tider färdas med häst och vagn eller till fots, skulle åter gå alldeles för långsamt, och alla dessa sätt att färdas skulle dessutom göra det alldeles omöjligt för oss att få en god öfersigt öfver det hela, något som för oss är af stor vigt.

Kunde vi därför skaffa oss en farkost, som vore så inrättad att den förde oss högt upp i rymden, men åter, när vi ville, sänkte sig ned med oss till den ort, som vi närmare ville lära känna, då vore våra önskningar uppfyllda. Om vi kunde komma så högt upp, att vi kunde se hela vårt land utbreda sig under oss liksom en vanlig karta, öfver hvilken vi efter behag foro fram och åter, då behöfde vi blott uppställa

för oss något rättesnöre att följa vid de besök, som vi här och der skulle göra, och så begifva oss på väg.

Ett sådant fortskaffningsmedel finnes emellertid på sätt och vis, ehuru man ännu icke hunnit få det så fullkomligt, att det uppfyller alla de anspråk, som man måste hafva på ett sådant. Det är luftballongen. Vi kunde ju antaga, att en sådan finnes, åt hvilken vi vågade anförtro oss!

Nå väl, stigen på och följ mig. I verkligheten kan man väl icke i luftballong stiga så högt, eller vår synförmåga sträcka sig så långt, att vi skulle kunna se hela vårt fosterland utbreddt för oss, som på en karta, men vi kunna ju antaga äfven detta.

2 Medan vi nu befinna oss uppe i höjden, skola vi först taga en öfverblick af landets utseende. Vi se då, huru genom hela den halfö, som bildar *Sverige* och *Norge*, löper en bergsrygg, ifrån hvilken landet sluttar åt ömse sidor. Det är *Kölen* eller *Seveberget*. Flera bergar synas utgå från denna bergsrygg både inåt Sverige och Norge, men de senare gå ända ut till hafvet och åtskilja från hvarandra de många hafs fjordarne, hvari Norges kust är sönderskuren; åt svenska sidan sänka sig deremot de glesa tvärryggarne allt mer, ju närmare de komma kusten, och utplattas slutligen alldeles samt försvinna.

Sådana fjordar, som i Norge, finnas icke på den svenska kusten, men deremot visar sig här utefter hela halföns längd ett lågland, hvars bördiga ängar och åkerfält tilltaga, ju längre man kommer söderut. På ett ställe, der vi se de stora sjöarna *Wenern*, *Wettern*, *Hjelmaren* och *Mälaren*, går detta lågland från *Östersjön* till *Skagerrack*, liksom ett bälte från landets ena kust till den andra. Skulle vi tänka oss, att hafvet

steg omkring 300 fot öfver sin nuvarande yta, så skulle det fylla hela detta låglandsbälte, och Sverige skulle då skilja sig i tvenne öar, hvilka bildades af den nämnda högländstrakten och en annan, som ligger söder om detta låglandsbälte. Söder om detta lågland höjer sig nämligen det småländska högländet, sluttande åt alla sidor. I en längst försvunnen tid har verkligen vattnet stått så högt, att detta lågland varit ett sund, som sammanbundit *Nordsjön* och *Östersjön*. Det hafva lärde män räknat ut.

Men stora och breda floder forssa inom högländen i dalarnes djup och nedflyta till låglandet, och upp emot norden se vi bergens toppar glänsa hvita. Det är snön, som ligger der och som aldrig smälter, fast solen skiner aldrig så varm. Det är nämligen förhållandet, att ju högre man kommer upp öfver jorden, desto mer tilltager kölden, och på en viss höjd är den så stark, att snön aldrig smälter. Sådana fjäll finnas många utefter Kölen och in i Norge, men på den svenska sidan äro de färre. *Sulitelma* är ett sådant berg, som ligger på Kölen i nordligaste delen av riket. Något längre söderut midtför *Storsjön* i *Jemtland* se vi ett annat, som heter *Syltoppen*, och ännu sydligare mellan *Dalarnes* nordligaste spets och *Fämundsjön* i Norge ligger *Svuckufjäll*. Söder om detta berg finner man intet, som höjer sig ofvan snögränsen, förr än man kommer till *Alperna* i södra Europa.

Skildring av Värmland år 1883

Den här texten publicerades ursprungligen år 1883 i boken "Små berättelser om märkeliga orter i Sverige – Liten geografisk läsebok för barn och ungdom" med rubriken "Wermland". Författare till texten är Carl Georg Starbäck (1828–1885).

När vi öfverskåda detta landskap, finna vi, att det utgör sydvestra delen af det norra höglandet, och endast vid Wenern finnes något slättland. De största bergmassorna ligga i norr och nordvest invid norska fjällryggen, men väldiga bergåsar gå derifrån i sydlig riktning och sänka sig småningom ned mot Wenern. Mellan dessa bergåsar ligga långa dalgångar, genom hvilka vattendrag flyta. Wermlands stora skogar börja numera glesna derigenom att människorna allt för hastigt uthugga dem. Dock finnas ännu skogstrakter kvar, som med sina namn påminna om tilldragelser ur vår äldsta historia, såsom *tolfmilaskogen* mellan norska gränsen och *Klarelfven* och *tiomilaskogen* mellan elfven och Westerdalarne. En norsk konungason drog år 1177 i islossningen genom dessa skogar och sedan genom Dalarne in i Norge att med sina följeslagare, som

kallades *Birkebenar*, eröfra detta sitt fädernerike.

Klarelfven, som kommer från Norge, flyter i sydlig riktning genom hela landskapet från dess nordliga spets ända ned till Wenern. Elfven har stridt vatten, men hon har endast forsar, icke några höga vattenfall, som Dalelfven, hvarför den också är flottbar från Wenern ända upp till Norge. Hon upptager icke mindre än tjugu tillflöden, dels från Dalarne, dels från Wermland. Vid utloppet delar hon sig och bildar tvenne armar, hvilka omsluta *Tingwallaön*.

Detta namn visar, att fordom ting hållits på denna ö, och sedan kristendomen blef bekant i dessa bygder, fortfor ön att vara samlingsplatsen för landskapets innevånare, så att den rätt snart blef bebyggd och folkrik. När därför Gustaf Wasas yngste son, som fått Wermland till sitt hertigdöme, kom hit, fattade han ett sådant behag till den sköna orten, att han här lät bygga åt sig en byggnad, der han kunde hålla hof, då han vistades i dessa trakter. Denna gård låg på en höjd, hvarifrån man hade fri och herrlig utsigt öfver sjön och bygden deromkring. Köpingen deromkring gaf Carl stadsrätt, och den nya staden kallades efter honom *Carlstad*.

Denna hertigs eller konungs namn — ty han blef sedan konung efter sin brorsson Sigismund — är synnerligen kärt för Wermländingarne, och så väl *Filipsstad* som *Christinehamn* hafva honom att tacka för sin uppkomst, ehuru den senare staden först under hertigens sondotter, drottning *Christina*, erhöll stadsprivilegier. Om anläggandet af *Filipsstad* berättas det, att konungen, sedan han funnit en tjenlig plats för den nya staden, haft åtskilligt besvär att få inlösa jorden från de dåvarande egarne. En af dem, en gammal rik bergsman, som bodde på *Daglösen*, var isynnerhet omedgörlig och ville icke taga något vederlag för sin gård. Då begaf sig konungen sjelf till

honom en vacker dag och förnyade sin begäran, men gubben sade nej. Emellertid skulle konungen blifva kvar öfver natten, och gubben förklarade, att han icke kunde få ligga i helgdagsstugan, emedan det ringde hvar natt under golfvat, som om det varit de vackraste kyrkklockor. Konungen ville likväl höra det underliga klockspelet och låg om natten i det fruktade rummet, och om morgonen sade han, att han verkligen hört klockorna ringa. Men han begagnade sig tillika af denna vidskepelse att drifva sin vilja igenom och sade till bergsmannen: "här är ett allt för heligt rum för dig att bo! Här skall en kyrka byggas!" Detta tyckte bergsmannen var riktigt taladt, och när han rätt funderade på saken, så tog han det af konungen bjudna vederlaget och lemnade Daglösen.

Carlskoga bergslag, som ligger i sydöstligaste delen af Wermland, har ock sitt namn af denne Carl. Dessförinnan kallades denna skogsbygd omkring den stora sjön *Möckln* eller *Myckeln*, *Mykrisbodar* eller *Mykilsbodar*. En gång, när hertig Carl i sin ungdom reste fram här, säges han hafva frågat bonden, som skjutsade honom, efter anledningen till detta namn. Bonden skall hafva sagt, att sjön fått sitt namn af den myckna fisk, som der fångades, och att bygden fått sitt namn af sjön. Carl har då yttrat:

»Har det förut hetat Myckelsbodar,
skall det härefter heta Carlsskogar!»

Vid sina resor norrut i denna bergslag, plögade Carl ofta taga in hos en rik och förständig bergsman, *Mats på Born*. En vinter kom han åkande till Born och blef efter vanligheten väl undfägnad samt sof öfver natten i helgdagsstugan. Tidigt om morgonen kom bergmans-

hustrun in i stugan, der hertigen låg, och hörde då ett besynnerligt ljud från det ställe, der hertigen lagt sina kläder. Hon lyssnade nogare efter och fick till slut klart för sig, att det måste vara en råtta, som händelsevis fått sig kalas i någon af hertigens fickor. Hastigt tog hon nu ett vedträd, smög sig sakta fram till kläderna och slog till ett väldigt slag med vedträdet. Hertigen vaknade dervid och for upp i sängen. Men då bergmanshustrun omtalat, hvad hon gjort, förstod han genast, hur det hängde ihop. Han bar i byxfickan ett ur, som han om qvällen glömt att upptaga, och det var dettas pickande, som gumman tagit för en rattas knaprande. Uret var alldeles krossadt, och gumman råkade i förtviflan, men hertigen log och tröstade henne.

När hertigen sedan reste derifrån, körde Mats sjelf, men på färden öfver sjön *Yngen* föll det hertigen in att ställa sig bakpå släden, medan Mats satt inuti, och han hade sitt nöje åt att se, huru storligen de mötande bönderna förundrade sig öfver Mats, som med ens fått sig en så grann släde och en herreman bakpå.

En mängd sägner gå i dessa bygder om hertig Carl. Det finns knappast en koja, som icke bär ett minne efter honom. Uppe i *Finnskogarna* i norra Wermland, hvilka kallas så, emedan inflyttande Finnar der bosatt sig, lefver Carls minne ännu, och man får der höra talas om "hyfva konungar Carl", hvarmed menas: den store konung Carl. Långt efter hans död omtala de gamle, "huru när själaringningen påstod efter stora Carl, små och stora, unga och gamla gräto, och det var länge, som om allting hade varit dödt".

Denna sydöstra del af Wermland är dock icke den, som tidigast bebyggdes, utan det är den sydvestra, och enligt sagan skall *Ingiald Illrådas* son *Olof* varit den förste, som här röjt i skogen och brutit bygd. Han fick deraf namnet *Trätälja*, och emedan hans ättlingar sedan

blefvo konungar i Norge, men fortfarande gjorde anspråk på Wermland, uppstode långvariga krig mellan båda rikena om detta gränslandskap.

I denna del af Wermland ligger *Fryksdalen*, en af dessa långa och smala dalgångar, som utmärkta detta landskap. Denna smala dal, som har fått sitt namn af den långa sjön *Fryken* — han är 8 mil lång men ingenstädes bredare än en fjerdedels mil — är den fruktbaraste i Wermland, emedan den är så djup, att den ligger blott 200 fot öfver hafsytan. Längst i söder är dalen trängst, och bergen rycka på vestra sidan med brådstupande väggar intill sjön. Längre åt norr draga sig bergen mera ifrån hvarandra och lemna rum för en vidsträckt bygd.

Innevånarne i denna dal kallas *Fryksdalingar* och äro bekante öfver hela riket, emedan de om vårarne utvandra och sprida sig till alla trakter för att erhålla arbete. De äro dugtige arbetare och ega mycken skicklighet i gröfre arbeten, såsom timring, murning, snickare- och smidesarbeten samt nyplöjning m. m. Genom dessa utvandringar blir väl deras egen åkerjord mindre väl skött, men de förtjena så mycket på främmande orter, att detta öfverstiger vida den afkastning, som de kunde påräkna af sin egen jord, om de stannade hemma och skötte den. Genom denna idoghet alstras välmåga, trefnad, förnöjsamhet och redbarhet samt en stolt böjelse för sjelfständighet och oberoende.

Åkerbruket och ladugårdsskötseln är i allmänhet föga gifvande i Wermland, men de stora skogarne och de på jernmalm rika bergen erbjuda en rik ersättning. Timmer flottas på de flesta af Wermlands elfvar, och en resande far ej många mil utan att räkna en mängd sågar. Ännu viktigare än trähandeln är bergshandteringen. Ur grufvor, hyttor och masugnar flödar liksom en ström af jern, som sedan sprides öfver hela vida verlden. Utan denna inkomstkälla skulle

halfva Wermland sjunka tillbaka till ofruktbarhet och blifva en ödemark. Om vintern är jernhandteringen ifrigast. Då ryka kolmilornas molnstoder ur alla skogar, då skrida foror på alla sjöar, och från alla håll klinga jernstänger, dåna hammarslag, pusta bälgar och sprakar eld, och sjelfva natten flöder af hyttornas högt mot himlen stigande låga.

Bland alla Wermländingar synas bergsmännen i sydöstra delen af landskapet, i trakten af Filipstad och Carlskoga, erbjuda den fullkomligaste stämpeln af gammal, äkta svensk allvarlighet och redlighet. De sätta sjelfva sitt yrke såsom bergsmän högt och äro i sitt uppförande styfva och stolta, men tillika raska, kraftfulla och beslut samma. I dessa trakter träffas mycken rikedom. Mången bergsman räknar en förmögenhet af 100,000 riksdaler och derutöfver.

Ur den ofvannämnda sjön Möckeln flyter *Letelfven* åt söder till en annan sjö, som heter *Skagern*, och bildar under sitt lopp gräns mot Nerike. Efter sitt utlopp ur Skagern heter elfven *Gullspångselfven*, vid hvars utlopp i Wenern det gamla fästet *Agneholm* fordom låg. Ruinerna af denna borg, som förstördes på Engelbrekts tid, visas ännu på en ö i elfven och derinvid de båda så kallade *hungerstenarne*, der den danske fogden lät utsätta och hungra till döds de bönder, som han ville bestraffa.

Dessa ruiner påminna om en tid af förtryck och sorg och nöd för vårt fädernesland, men också om den hjelte, som befriade detsamma, om Engelbrekt Engelbrektsson, han som utgick från Koppaberget i Dalarne och oaktadt alla stämplingar och ränker lyckades föra befrielseverket igenom. När han dog, var han slottsherre på Örebro.

Vi begifva oss nu till denna stad och det landskap, hvare den ligger.

Viktiga ord och personer

Fot.

Längdmått. En fot motsvarar 29,6 cm.

Gustaf Wasa.

[1496–1560] Svensk kung från 1523 till sin död 1560. Gustav Vasa är en av de mest inflytelserika kungarna i svensk historia. Gustav införde arvsmonarkin i Sverige och reformerade kyrkan. Många menar att Vasa skapade den moderna svenska nationalstaten.

Carl IX.

[1550–1611] Karl var kung av Sverige från 1604 till sin död 1611. Var son till Gustav Vasa, bror till Johan III och halvbror till Erik XIV. Var inblandad i flera maktstrider och lät avrätta ett stort antal fiender inom adeln. Var också inblandad i fyra olika krig, bland annat mot Ryssland, Danmark och Polen.

Engelbrekt.

[ca 1390–1436] Svensk som började sin karriär som militär. Blev ledare för det så kallade Engelbrektsupproret som började 1431 i Bergslagen. Upproret mot Erik XIII blev så småningom allt våld-

sammare och spred sig också över hela landet. Engelbrekt intog ett stort antal borgar och slott men mördades den 4 maj 1436.

Drottning Christina.

[1629–1689] Svensk drottning mellan 1632 och 1654. Avsade sig tronen 1654 för att kunna bli katolik och för att slippa gifta sig. Levde de sista åren i Rom.

Riksdaler.

Under 1880-talet använde man riksdaler i Sverige. En piga tjänade då 84 riksdaler per år. En liter fransk konjak kostade 1,70 riksdaler och ett par byxor 14 riksdaler.

Sigismund.

[1566–1632] Sigismund var kung av Polen, storfurste i Litauen och kung av Sverige (1592-1599). Sigismund var son till Vasa-kungen Johan III. Sigismund avsattes från den svenska tronen efter ett väpnat uppror lett av hans farbror hertig Karl.

Starbäck, Carl Georg.

[1828–1885] Svensk historiker, lärare och författare. Var en av sin tids mest kända populärhistoriker och kan beskrivas som 1800-talets version av Herman Lindqvist. Han är mest känd för det stora verket "Berättelser ur den svenska historien" som kom ut i 11 delar mellan 1860-1875.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"

- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)